

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **socjologia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Uniwersytet Łódzki**

Data przeprowadzenia wizytacji: **5-6 marca 2021**

Warszawa, 2021 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	4
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	4
1.2. Informacja o przebiegu oceny	4
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	7
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	9
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	9
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	17
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	19
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	21
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	24
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	27
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	29
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	32
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	34
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	36
5. Załączniki:	39
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	39
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	39

Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych _____	42
Część I - ocena losowo wybranych prac etapowych _____	43
Część II - ocena losowo wybranych prac dyplomowych _____	46
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa _____	61
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena _____	61

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: prof. dr hab. Andrzej Niesporek, członek PKA

członkowie:

1. prof. dr hab. Kamil Kardis, ekspert PKA;
2. dr hab. Leon Szot, ekspert PKA;
3. Magdalena Ruks-Wojtkowiak, ekspert PKA ds. Pracodawców;
4. Kamil Bonas, ekspert PKA ds. Studenckich;
5. mgr Artur Gawryszewski, sekretarz zespołu oceniającego.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku socjologia prowadzonym na Uniwersytecie Łódzkim została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2020/2021. Kierunek socjologia został oceniony przez Polską Komisję Akredytacyjną drugi raz.

Aktualnie prowadzone postępowanie oceniające zostało przeprowadzone zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej przeprowadzanej zdalnie przez Polską Komisję Akredytacyjną. Przed rozpoczęciem zdalnej wizytacji dokonano podziału obowiązków pomiędzy ekspertami biorącymi udział w pracach zespołu oceniającego. Ponadto w porozumieniu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni ustalono szczegółowy harmonogram przebiegu wizytacji wraz z uwzględnieniem kluczowych spotkań z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Zgodnie z procedurą postępowania oceniającego przed wizytacją zespół oceniający dokonał analizy danych i informacji zawartych w raporcie samooceny i złącznikach do raportu przedłożonych przez władze Uczelni oraz opracował raport wstępny. W zakresie wyznaczonej odpowiedzialności za przydzielone kryteria członkowie zespołu oceniającego wypełnili karty spełnienia standardów jakości kształcenia, które stanowiły podstawę do przygotowania wykazu pytań i wątpliwości wymagających dodatkowego wyjaśnienia.

Wizytację poprzedzono spotkaniami wewnętrznymi zespołu oceniającego, które posłużyły wymianie wstępnych refleksji na temat ocenianego kierunku studiów po lekturze raportu samooceny i zapoznaniu się z załączonymi dokumentami do raportu oraz dodatkowymi informacjami przesłanymi przed wizytacją. Podczas spotkań omawiano kryteria oceny, raport wstępny zespołu oceniającego oraz formułowano dalsze pytania i wątpliwości w odniesieniu do spełnienia standardów jakości kształcenia. Ponadto dokonano ostatecznego potwierdzenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji, w

tym spotkań oraz podziału odpowiedzialności pomiędzy członkami zespołu oceniającego w trakcie wizytacji. Przed wizytacją zespół wytypował do oceny prace dyplomowe i prace etapowe, wybrał zajęcia do hospitacji oraz ustalił wymogi związane z udokumentowaniem infrastruktury wykorzystywanej w procesie kształcenia, w tym obiektów bazy dydaktycznej Uczelni i biblioteki.

W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z Władzami Uczelni, osobami odpowiedzialnymi za realizację procesu kształcenia na wizytowanym kierunku, w tym z autorami raportu samooceny, Samorządem Studenckim, z reprezentacją studentów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku bezpieczeństwo narodowe, przedstawicielami otoczenia społeczno- gospodarczego, z osobami odpowiedzialnymi za praktyki, umiędzynarodowienie procesu kształcenia, wsparcie osób z niepełnosprawnościami oraz politykę jakości kształcenia.

W toku wizytacji przeprowadzono hospitacje zajęć prowadzonych online na ocenianym kierunku oraz dokonano przeglądu udostępnionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej m.in. realizacji procesu kształcenia, w tym prac dyplomowych i etapowych, praktyk zawodowych, umiędzynarodowienia, funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia oraz wsparcia studentów w procesie kształcenia i osiągnięcia efektów uczenia się.

Wymiana informacji pomiędzy członkami zespołu oceniającego odbywała się na bieżąco podczas spotkań zaplanowanych zgodnie z harmonogram wizytacji. Spotkania te posłużyły ekspertom do systematycznego podsumowywania oceny spełnienia kryteriów wyznaczonych w ramach przydzielonej odpowiedzialności. Przed zakończeniem wizytacji odbyło się najistotniejsze spotkanie podsumowujące zespół oceniającego, podczas którego potwierdzono pozyskanie wszystkich niezbędnych informacji w celu zapewnienia kompleksowej i wyczerpującej oceny kryteriów w powierzonym zakresie oraz omówiono pierwsze spostrzeżenia, o których poinformowano władze Uczelni na spotkaniu podsumowującym.

W wyniku ścisłej współpracy członków zespołu oceniającego, a w szczególności sekretarza zespołu z koordynatorem wizytacji wyznaczonym z ramienia Uczelni na bieżąco prowadzono koordynację działań wspierających sprawny i zgodny z harmonogramem przebieg wizytacji.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

(jeśli studia na kierunku są prowadzone na różnych poziomach, informacje należy przedstawić dla każdego poziomu studiów)

Nazwa kierunku studiów	socjologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia pierwszego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne/niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	nauki socjologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów – 181 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	4 tygodnie - 4 punkty ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	215	24
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	1830 godzin	900 godzin
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	92 punkty ECTS	92 punkty ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	90 punktów ECTS	180 punktów ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	70 punktów ECTS	93 punkty ECTS

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

Nazwa kierunku studiów	socjologia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia drugiego stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{3,4}	nauki socjologiczne	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	4 semestry – 124 punkty ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	-	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów		
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	magister	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	63	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	765 godzin	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	63 punkty ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	63 punkty ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	68 punktów ECTS	-

³ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

⁴ Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcja i cele kształcenia na kierunku Socjologia są zgodne ze strategią oferty edukacyjnej i jakości kształcenia w ramach Strategii Uniwersytetu Łódzkiego – Cel 2: dzięki doskonałości dydaktycznej posiadanie statusu uczelni oferującej studia na najwyższym poziomie. Cel ten realizowany jest na kierunku przede wszystkim poprzez następujące działania operacyjne: dostosowywanie oferty edukacyjnej do zmieniających się wymogów rynku pracy, uelastycznienie oferty edukacyjnej, zwiększenie atrakcyjności oferty programowej, stworzenie przyjaznego środowiska edukacyjnego dla studentów, nawiązywanie więzi z otoczeniem instytucjonalnym. Koncepcja i cele kształcenia na kierunku Socjologia są zgodne z celem strategicznym Solidność dydaktyczna zapisanym w Strategia Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ na lata 2017-2022. Obejmuje on takie cele operacyjne, jak: rozwój mobilności edukacyjnej pracowników i studentów, opracowanie spójnej i atrakcyjnej oferty dydaktycznej, usprawnienie organizacji procesu dydaktycznego, systematyczna poprawa jakości kształcenia, poprawa infrastruktury dydaktycznej, podnoszenie kompetencji dydaktycznych pracowników.

Koncepcja i cele kształcenia są zorientowane na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Absolwenci kierunku socjologia przygotowani są do pracy w instytucjach o charakterze diagnostycznym, planistycznym, jednostkach administracji rządowej, samorządowej wszystkich szczebli, oraz w organizacjach typu non-profit na stanowiskach operacyjnych, instytucjach społecznych, kulturalnych, w organizacjach, i instytucjach formalnych prowadzących badania społeczne, lub prowadzenie własnej działalności w społecznościach lokalnych i regionalnych. Z racji wysokich kompetencji społecznych mogą łatwo znaleźć zatrudnienie w szeroko rozumianej obsłudze klienta i usługach.

Na kierunku socjologia efekty uczenia się uwzględniają umiejętności praktyczne przede wszystkim w odniesieniu do wykorzystywania metod i narzędzi badawczych. Umiejętności te są niezbędne do wykonywania pracy w instytucjach badawczych, w tym badania opinii i rynku. W ramach realizacji tych efektów prowadzona jest współpraca z instytucjami dostarczającymi specjalistycznych narzędzi (CADAS Software) oraz instytucjami badawczymi, które angażowane są w proces kształcenia na kierunku socjologia oraz występują w roli miejsca praktyk (ASM Centrum Badań i Analiz Rynku).

Koncepcja kształcenia na kierunku socjologia formalnie nie zakładała nauczania i uczenia się z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, jednak na całym Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym od wielu lat wykorzystywana była jako wspomagająca kształcenie platforma Moodle, a pracownicy Instytutu brali udział w szkoleniach z zakresu jej obsługi również przed pandemią COVID-19. Awaryjne przejście na kształcenie zdalne spowodowane pandemią i związane z tym intensywne organizacyjne uczenie się w zakresie kształcenia tego typu wpłynęło na projektowane obecnie zmiany w koncepcji kształcenia (praca nad nowymi siatkami mającymi obowiązywać od roku akad., 2021/2022)– przeznaczenie w programie studiów min. 10% zajęć na kształcenie z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1⁵(kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Przedstawiona koncepcja i cele kształcenia są zgodne z misją Uniwersytetu Łódzkiego zawartą w Strategii rozwoju Uniwersytetu. Koncepcja kształcenia i cele kształcenia mieszczą się w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których kierunek jest przyporządkowany. Zarówno koncepcja jak i cele kształcenia są powiązane z działalnością naukową prowadzoną w uczelni w dyscyplinach do których jest przyporządkowany oceniany kierunek studiów. Należy zaznaczyć, że koncepcja ocenianego kierunku studiów (zarówno I stopnia jak i II stopnia) jest zorientowana na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności zawodowego rynku pracy. Efekty uczenia się są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz dyscyplinami do których przyporządkowano pracę socjalną, zarówno na pierwszym jak i na drugim stopniu studiów. Efekty uczenia przedstawiono w sposób trafny, realistyczny i pozwalający na weryfikację. Efekty uczenia się na I stopniu studiów odpowiadają 6 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji, natomiast na II stopniu studiów odpowiadają 7 poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe na kierunku socjologia są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie nauk socjologicznych jako dyscypliny wiodącej. Jednocześnie ich odniesienia interdyscyplinarne (m.in. do psychologii i psychologii społecznej, filozofii oraz – z racji afiliacji wydziałowej – ekonomii oraz geografii społeczno-ekonomicznej i gospodarki przestrzennej) umożliwiają tworzenie interesującej dla studentów oferty przedmiotów do wyboru.

Studia stacjonarne i niestacjonarne pierwszego stopnia trwają 6 semestrów, a warunkiem ich ukończenia jest uzyskanie 181 punktów ECTS. Studium stacjonarnym pierwszego stopnia przypisanych jest 5430 godzin w tym 1830 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz 3600 godzin pracy własnej studenta. Studia stacjonarne drugiego stopnia trwają 4 semestry, a warunkiem ich ukończenia jest uzyskanie 124

⁵W przypadku gdy propozycje oceny dla poszczególnych poziomów studiów różnią się, należy wpisać propozycję oceny dla każdego poziomu odrębnie.

punktów ECTS. Studiów stacjonarnym drugiego stopnia przypisanych zostało 3720 godzin, w tym 765 godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów oraz 2955 godzin pracy własnej studenta. Zaleca się przypisanie właściwej liczby godzin zajęć na studiach stacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia, wynikającej z przypisania co najmniej połowy punktów ECTS objętych programem studiów do zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów.

Sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach były wielokrotnie dyskutowane zarówno na szczeblu Katedr (zebrania Katedr), jak i całego Instytutu (zebrania oraz Konferencje Instytutu) oraz przez Radę Konsultacyjną. Pracownicy Instytutu rozmawiają też indywidualnie ze studentami prosząc o opinie na temat programu. Każdego roku uwzględniane są przy tym zainteresowania studentów przedmiotami do wyboru i modyfikowana na tej podstawie oferta tych zajęć. Dzięki temu sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć, umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS.

W toku realizacji procesu kształcenia wykorzystuje się zróżnicowane narzędzia i środki dydaktyczne. Dydaktycy wykorzystują prezentacje power point i inne, prezentacje baz danych wraz z ćwiczeniami odnośnie do pozyskiwania z nich danych, mapy, tabele, wykresy, schematy, fragmenty filmów i programów TV, literaturę przedmiotu, artykuły prasowe i inne komunikaty medialne, materiały z podstawowymi danymi na temat poruszany w trakcie danych zajęć. W związku z faktem, iż od marca 2020 zajęcia dydaktyczne odbywają się w sposób zdalny, na platformie MSTeams, studenci otrzymywali od prowadzących zajęcia materiały wykładowe w formie tekstu (PDF, DOC, itp.), materiały wykładowe w formie prezentacji multimedialnej, instrukcje z przykładami rozwiązywania zadań w formie tekstu i grafiki, wykorzystywane były filmy dostępne w Internecie.

Coraz częściej wykorzystywana jest debata oksfordzka, projekty grupowe, analizy przypadków, elementy design thinking, myślenia wizualnego itp., natomiast w ramach metody e-learningowej w dobie COVID-19 wykorzystywana jest whiteboard, praca w tzw. pokojach i szereg aplikacji usprawniających proces edukacyjny.

Na Wydziale podjęto działania na rzecz wdrażania tutoringu akademickiego. Aktualnie od semestru letniego 202/21 w ramach wsparcia finansowego MNiSW planowane jest wdrożenie programu autorskiego „Tutoring na EkSocu” na WE-S w ramach programu Mistrzowie Dydaktyki. Ze względu na pandemię zmieniony został harmonogram działań programu i przesunięta rekrutacja do niego. Program ma objąć wsparciem jednego studenta socjologii i jednego studenta pracy socjalnej. Za wdrożenie odpowiada certyfikowany i akredytowany tutor akademicki, certyfikowany mentor i trener nauki. Pani Profesor posiada doświadczenia z lat 2009-2014 we wdrażaniu coachingu w szkolnictwie wyższym (w tym na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym). Ma za sobą dwa pełne cykle tutorskie (po 10 godz.) ze studentami socjologii II stopnia w ramach starania się o certyfikat Praktyka Tutoringu oraz m.in. trzyletnią opiekę tutorską w ramach MISHS (90 godzin) nad studentem socjologii, której efektem jest udział studenta w warsztatach na UAM dla akademików w 2018 r. (Kuchnia badań miejskich) i artykuł w czasopiśmie UAM „Człowiek i Społeczeństwo” w 2019 r. Jest współautorką monografii Tutoring drogą do doskonałości akademickiej. Percepcja i implementacja personalizacji kształcenia w polskim szkolnictwie wyższym w latach 2014-2019 (Oficyna Wydawnicza Impuls, Kraków 2020). W programie biorą udział jeszcze dwie osoby z Instytutu Socjologii posiadające

certyfiakat tutora. Efektem programu „Tutoring na EkSocu” ma być m.in. wewnętrzne szkolenie z tutoringu dla kadry Instytutu Socjologii oraz przygotowanie przewodnika do pracy metodą tutoringu. Na bazie tych doświadczeń planowana jest instytutowa ścieżka tutoringowa dla studentów Socjologii i Pracy Socjalnej (podczas pełnego cyklu na I i II stopniu) obejmująca większą liczbę osób. Po jej uruchomieniu planowana jest akredytacja Instytutu jako placówki wdrażającej tutoring. Wprowadzenie metody tutoringu umożliwi indywidualną pracę tutora ze studentem, która sprzyja pogłębianiu wiedzy i umiejętności w wybranych dziedzinach, rozwojowi zdolności analitycznych, a także rozwija zdolność krytycznego myślenia i kompetencje społeczne. Dwie kolejne osoby właśnie ukończyły kurs tutorski i zostały włączone do Zespołu Certyfikowanych Tutorów w IS. Instytut zatrudnia też osoby z certyfiakami coacha i innymi w zakresie pracy rozwojowej, które będą mogły służyć pomocą studentom.

Najważniejszą rolę w procesie opracowywania i doskonalenia koncepcji kształcenia pełni Rada Konsultacyjna Instytutu Socjologii, która obejmuje także reprezentantów studentów oraz interesariuszy zewnętrznych, tj. przedstawicieli praktyki (instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego). Konsultacje wszelkich spraw o charakterze dydaktycznym z pozostałymi pracownikami Instytutu odbywają się na trzech poziomach. Po pierwsze, dyskutowane są one na zebraniach poszczególnych Katedr i Zakładów. Harmonogram takich zebrań ustalany jest przez Kierowników Katedr. Zazwyczaj odbywają się cyklicznie, z różną częstotliwością. Zebrania o ściśle dydaktycznym charakterze odbywają się trzy razy w roku akademickim, zazwyczaj w czerwcu, wrześniu i marcu, co związane jest z rozpoczęciem i zakończeniem semestrów. Zebrania zwoływane są również poza harmonogramem, gdy zachodzi wyraźna potrzeba. Drugi poziom konsultacji i omawiania spraw dydaktycznych to zebrania Kierowników Katedr i Zakładów, podczas których omawiany jest podział zajęć dydaktycznych, realizacja pensum, przydzielenie zajęć poszczególnym pracownikom. Na tym poziomie przekazywane są przez Kierowników Katedr i Zakładów wszelkiego typu uwagi, zastrzeżenia, propozycje zgłaszane Kierownikom przez pracowników. Trzeci poziom to zebrania ogólne pracowników Instytutu Socjologii zwoływane przez Dyrektora IS. Zazwyczaj odbywają się raz lub dwa razy w roku. Dodatkowe spotkania odbywają się w przypadku pojawienia się kwestii do omówienia na forum instytutowym np. wybory władz IS. Na zebraniach Dyrektor IS przedstawia sprawozdanie z działalności IS, odnoszące się również do kwestii dydaktyki w IS. Zebrania stanowią forum szerokiej dyskusji i wymiany doświadczeń pracowników IS (więcej zob. Folder Instytut_sprawozdania i protokoły). Dodatkową przestrzenią wymiany poglądów, doświadczeń i wiedzy są coroczne konferencje Instytutu Socjologii, podczas których poszczególne Katedry i Zakłady prezentują swoje osiągnięcia naukowe i dydaktyczne.

Jesienią 2020 roku specjalnie powołany zespół pracowników IS rozpoczął pracę nad siatkami zajęć na I i II stopniu socjologii. Celem jest dostosowanie dydaktyki do aktualnych wymogów rynku pracy przez wprowadzenie większej liczby godzin warsztatowych umożliwiających kształtowanie umiejętności praktycznych, stworzenie możliwości bardziej zindywidualizowanej pracy zwłaszcza z wyróżniającymi się studentami oraz stworzenie warunków dla pełniejszego wykorzystania potencjału aktualnie pracujących w IS dydaktyków. Wdrożenie nowych siatek planowane jest od roku akademickim 2021/2022.

Kształcenie zdalne na kierunku Socjologia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym prowadzone jest w oparciu o usługę Teams dostępną w pakiecie Office 365. Uzupełniającym narzędziem jest ogólnouczelniana platforma e-learningowa oparta na Moodle. Kwestie związane z kształceniem

zdalnym regulują zarządzenia Rektora UŁ, a jednostkami wspomagającymi są Centrum Informatyki UŁ (w zakresie pomocy technicznej) oraz wydziałowi koordynatorzy ds. kształcenia na odległość. Nauczycielom akademickim zaoferowano liczne szkolenia w zakresie korzystania z platformy Moodle oraz usługi Teams. Przygotowane zostały także materiały szkoleniowe i instrukcje dla studentów oraz pracowników.

Na kierunku Socjologia, podobnie jak w całej uczelni, do prowadzenia zajęć zdalnych wykorzystywana jest aplikacja do pracy zespołowej MS Teams. W związku z wprowadzeniem kształcenia zdalnego, cała społeczność akademicka UŁ, w tym studenci Socjologii i pracownicy Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego uzyskali dostęp do rozszerzonego i pełnego pakietu Office 365 Professional Plus z możliwością zainstalowania go na 15 urządzeniach (w tym domowych) oraz wirtualnego dysku o pojemności 2TB dla każdego użytkownika (do przechowywania i współdzielenia plików). W listopadzie 2020 r. uruchomiono na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym pokój przeznaczony do nagrań i transmisji na żywo wykładów w warunkach studyjnych. Sala nagrań została profesjonalnie zaadaptowana i wyposażona w wysokiej jakości sprzęt, w tym w kamerę konferencyjną wraz ze statywem, bezprzewodowy system mikrofonowy, mikrofon przewodowy, lampę pierścieniową oraz tablicę typu whiteboard.

Poza korzystaniem z Teams, każdy student UŁ zobowiązany jest do założenia konta na Platformie Zdalnego Kształcenia UŁ oraz odbycia szkoleń z BHP, przysposobienia bibliotecznego oraz napisania pretestu z umiejętności językowych. Wymienione e-kursy kończą się zaliczeniem w postaci zdalnego testu zamieszczonego w szkoleniach. Platforma Moodle pozwala nauczycielom akademickim na uatrakcyjnienie zajęć i procesu uczenia się poprzez zamieszczanie różnorodnych materiałów edukacyjnych (dokumenty tekstowe, zdjęcia, filmy, linki do ciekawych witryn, itp.), tworzenie testów, które pozwalają ocenić efekty kształcenia. Platforma umożliwia komunikację między studentami, a także między nauczycielem a studentem, wymianę materiałów edukacyjnych (prace studentów, wykłady) oraz na zamieszczanie opinii i komentarzy studentów na temat prowadzonych zajęć. W platformę wbudowany jest moduł statystyczny, pozwalający na ilościową analizę efektów nauczania, a przez to na dostosowywanie jakości procesu dydaktycznego.

Dodatkowym elementem wspierającym obsługę proces kształcenia jest także platforma USOS (<http://usosweb.uni.lodz.pl>). System zawiera informacje m.in. o oferowanych przez UŁ przedmiotach, prowadzonych zajęciach, programach studiów, przechowuje dane pracowników i studentów, oceny i zaliczenia, plany zajęć, płatności, informacje kadrowe. System USOS zawiera moduł USOSmail, który umożliwia prowadzenie komunikacji ze studentami poprzez system pocztowy.

Program studiów obejmuje zajęcia lub grupy zajęć poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego - najczęściej jest to język angielski. Dla przykładu w roku akad. 2021-2022 na I stopniu oferowanych jest 7 zajęć w języku angielskiego, na II stopniu 2 takie przedmioty.

Praktyki zawodowe stanowią integralną część programu studiów dla I stopnia studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na kierunku socjologia. W przypadku studiów II stopnia nie przewidziano realizacji praktyk zawodowych przez studentów.

Efekty uczenia się określone dla praktyk zawodowych w karcie przedmiotu są sformułowane na dość wysokim poziomie ogólności.

Zgodnie z „Regulaminem studenckich praktyk i staży zawodowych” oraz programem studiów praktyki są realizowane w trybie ciągłym przez okres 4 tygodni w wymiarze 120 godzin. Praktykom przypisano 4 punkty ECTS. Studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych praktyki realizują po czwartym semestrze w okresie wakacyjnym, studenci studiów niestacjonarnych mają także możliwość realizacji praktyk w trakcie trwania semestru piątego pod warunkiem, że nie będą one kolidowały z zajęciami w ramach studiów. Formalne rozliczenie praktyk dokonuje się w semestrze piątym – w sesji zimowej.

Miejsca realizacji praktyk są bardzo zróżnicowane - praktyki odbywają się w instytucjach publicznych, organizacjach pozarządowych oraz podmiotach gospodarczych sektora prywatnego. W zdecydowanej większości są to podmioty zlokalizowane w Polsce, przede wszystkim w województwie łódzkim, chociaż studenci mają także możliwość praktykowania w instytucjach zlokalizowanych bezpośrednio w swojej miejscowości zamieszkania. Studenci odbywają praktyki m.in. w jednostkach sektora finansów publicznych (administracja rządowa i samorządowa, np. urzędy marszałkowskie, urzędy gmin, instytucje pomocy społecznej, jednostki naukowe), w organizacjach pozarządowych, firmach badawczych oraz przedsiębiorstwach. Uczelnia przedstawiła wykaz ponad 50 podmiotów, w których studenci kierunku socjologia mogą odbywać praktyki zawodowe. Uwzględniając liczbę studentów na kierunku oraz poziom ogólności obowiązujących w momencie oceny efektów uczenia się przypisanych do praktyk, należy stwierdzić, że umiejscowienie praktyk w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Wnioski z przeprowadzonej oceny wskazują, że infrastruktura i wyposażenie placówek, w których realizowane są praktyki są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Dokumentacja praktyk pozwala ocenić sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań. Dokumentacja praktyk zawiera odniesienie do efektów uczenia się, jednak formularz wypełniany przez pracodawców zawierający odniesienia do oceny wiedzy, umiejętności i kompetencji, obejmuje przede wszystkim raczej ocenę postaw praktykantów (systematyczność, zorganizowanie, samodzielność, terminowość, inicjatywa i kreatywność, zaangażowanie, zdolność do pracy w zespole, skłonność do kompromisów), a nie umiejętności praktycznych powiązanych z efektami uczenia się. W wyniku przeprowadzonej oceny stwierdzono, że weryfikacja osiągnięcia efektów uczenia się i ich ocena ma zdecydowanie uznaniowy, subiektywny charakter, ponieważ jest formułowana na podstawie:

- a) analizy przez osobę pełniącą funkcję Menadżera Praktyk zawartości dzienników praktyk;
- b) formularza "Weryfikacji efektów kształcenia uzyskanych w wyniku odbytej praktyki zawodowej/staży zawodowego przez Pracodawcę", który nie odnosi się do oceny założonych efektów uczenia się.

Poza prerogatywami pod względem stylistycznym nazwy tego formularza (wskazuje ona, że to weryfikowane są efekty kształcenia uzyskane przez Pracodawcę), za konieczne uznaje się wprowadzenie rozwiązania, które pozwoli zarówno studentom, jak i zakładowym opiekunom praktyk odnieść się nie tylko do poszczególnych efektów uczenia się, ale również umożliwi np. wskazanie przykładowych zadań, których realizacja potwierdza ich osiągnięcie. Dzięki temu możliwe będzie przeprowadzenie oceny rzetelnej (opartej o przykłady, a nie deklaracje), odnoszącej się do każdego

efektu uczenia się. W obecnej postaci ocenia się "wiedzę zdobytą przez studenta podczas realizacji praktyki zawodowej" oraz elementy postawy wobec praktyki, zadań i współpracowników.

Wnioski z przeprowadzonej oceny wskazują zatem, że metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk, a także sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań wymagają modyfikacji.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna studenckich praktyk zawodowych umożliwiają prawidłową realizację praktyk w wymiarze organizacyjnym. Zadania te wykonuje pracownik Katedry Metod i Technik Badań Społecznych pełniący jednocześnie funkcję Menadżera ds. sektora społecznego w Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych. Opiekun kierunkowy wspiera i nadzoruje studentów w procesie wyboru zakładu pracy, nadzoruje zgodność przebiegu praktyk z programem i regulaminem studiów i terminowość ich realizacji. Sprawowanie nadzoru nad właściwym wykonaniem przez studentów zadań wynikających z programu praktyk jest - zgodnie z treścią Porozumienia w sprawie odbywania praktyk studenckich – zadaniem podmiotu przyjmującego studentów na praktyki.

Organizacja praktyk odbywa się w oparciu o poniższe, powszechnie dostępne, dokumenty:

- Zarządzenie nr 5 Rektora Uniwersytetu Łódzkiego z dn. 01.10.2019 w sprawie organizacji studenckich praktyk zawodowych w Uniwersytecie Łódzkim,
- Regulamin studenckich praktyk i staży zawodowych dla studentów studiów I i II stopnia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym UŁ, który określa cele, wymiar oraz zasady organizowania, realizacji, nadzoru i zaliczania praktyk, w tym weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się,
- Program studenckich praktyk zawodowych dla kierunku: Socjologia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego (uaktualnienie z dnia 6.12.2013).

Uczelnia przygotowała również dla studentów prezentacje i schematy, które ułatwiają orientację w całym procesie organizowania, odbywania i zaliczania praktyk.

Jednostką wspierającą realizację praktyk zawodowych jest wyodrębniona wewnętrzna jednostka Wydziału, tj. Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych. Nadzór nad organizacją i przebiegiem praktyk zawodowych na Wydziale Ekonomiczno- Socjologicznym sprawuje Prodziekan ds. kształcenia i toku studiów lub pełnomocnik wskazany przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej UŁ tj. dyrektor Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego oraz menadżerowie praktyk (opiekunowie kierunkowi zawodowych praktyk studenckich).

Studenci mają 3 możliwości zaliczenia praktyki zawodowej:

- 1) w wybranej przez siebie firmie/instytucji, która ma podpisane z Wydziałem Porozumienie o realizacji praktyk (możliwość wyboru instytucji już współpracującej z Uczelnią bądź wskazanie własnej firmy i podpisanie z nią nowego porozumienia),
- 2) na podstawie doświadczenia zawodowego zdobytego w oparciu o umowę o pracę lub inną formę umowy indywidualnej w kraju lub zagranicą lub już wcześniej odbytej praktyki,
- 3) na podstawie prowadzonej własnej działalności gospodarczej.

Zdecydowana większość studentów realizuje praktyki u pracodawców (w ramach ww. pkt. 1), z informacji przedstawionych w trakcie wizytacji wynika, że jedynie niewielki odsetek studentów zalicza praktykę na podstawie już posiadanego doświadczenia zawodowego (w ramach ww. pkt. 2 i 3).

Dopuszczenie możliwość uznawania pracy zawodowej i uzyskiwania przez studentów na tej postawie zaliczenia praktyk jest rozwiązaniem niewłaściwym, ponieważ przepisy ustawy nie umożliwiają potwierdzania efektów uczenia się studentom, lecz tylko kandydatom na studia w ramach odpowiedniej procedury.

Uczelnia posiada i stosuje do hospitacji praktyk „Arkusze kontroli praktyk zawodowych”. Sam arkusz hospitacji praktyk jest opracowany w sposób wystarczający dla ewaluacji jakości kształcenia podczas praktyk. Zgodnie z Regulaminem praktyk hospitacje powinny odbywać się wrywkowo. Z przedstawionego *Sprawozdania opiekuna kierunkowego studenckich praktyk zawodowych* wynika, że w roku akademickim 2017/2018 wizytacji poddano 6,7% praktyk. Na uczelni brak sformalizowanych zasad określających zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się. W przypadku samodzielnego wskazania przez studenta miejsca odbywania praktyki, osoba sprawująca nadzór nad praktykami zatwierdza to miejsce w oparciu o ogólnie sformułowane kryteria. Wnioski z analizy przedstawionej dokumentacji wskazują, że miejsca te są zgodne ze specyfiką kierunku i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Poza rozmowami ze studentami i pracodawcami, które odbywają się w trakcie zaliczenia praktyk konieczna jest bardziej sformalizowana procedura ewaluacji praktyk. Coroczne sprawozdania z realizacji praktyk mają dość ogólny charakter. Uczelnia w ramach prowadzonej ankietyzacji „Tu studiuje” umożliwia studentom ocenę praktyk – ww. ocena ogranicza się jedynie do możliwości odpowiedzi na 1 pytanie zamknięte dot. organizacji praktyk – jest to niewystarczające i nie umożliwia przypisania oceny do konkretnej instytucji przyjmującej na praktykę. Taki sposób ewaluacji praktyk nie pozwala na określenie problemów pojawiających się w trakcie praktyk lub na zidentyfikowanie podmiotów przyjmujących na praktykę, które nie wywiązują się lub wywiązują się w ograniczonym zakresie z zapisów umów dot. realizacji praktyk.

Na Uczelni brak systemowego rozwiązania, które przy udziale studentów umożliwia wystandaryzowaną ocenę: programu praktyk, osób sprawujących nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunów praktyk, realizację praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach.

Wnioski z oceny wskazują, że na kierunku brakuje działań, które umożliwiają ustawiczne doskonalenie programu praktyk i ich realizacji na kierunku socjologia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Treści programowe na wizytowanym kierunku studiów są zgodne z efektami uczenia się oraz aktualnym stanem wiedzy. Są odpowiednie dla zajęć tworzących program studiów socjologia I i II stopnia studiów. Dobór form zajęć, proporcje zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela wymagają dostosowania do wymogów dotyczących punktów ECTS objętych programem studiów przypisanych do zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów zgodnie z art. 63 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

Efekty uczenia się i treści programowe określone dla praktyk zawodowych są sformułowane na wysokim poziomie ogólności. Wymiar praktyk i przyporządkowana im liczba punktów ECTS oraz ich umiejscowienie w planie studiów, jak również dobór miejsc odbywania praktyk zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań są trafnie dobrane i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów. Jednak stosowane narzędzia weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk są nieskuteczne i nie odnoszą się do tych efektów.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się dokonywana przez opiekuna praktyk nie ma charakteru kompleksowego i nie odnosi się do każdego z zakładanych efektów uczenia się.

Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje opiekuna studenckich praktyk zawodowych umożliwiają prawidłową realizację praktyk w wymiarze organizacyjnym. Kompetencje i doświadczenie oraz kwalifikacje zakładowych opiekunów praktyk są weryfikowane w niewystarczającym stopniu.

Infrastruktura i wyposażenie miejsc odbywania praktyk są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się, umożliwiają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się oraz prawidłową realizację praktyk.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte i opublikowane zasady. Zasady te są rozbudowane i opisane w kilku dokumentach. Obejmują one wskazanie osób, które odpowiadają za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku. Określono ich zadania i zakres odpowiedzialności. W sposób niewystarczający dla efektywnego doboru i oceny sformułowano kryteria, które muszą spełniać placówki, w których studenci odbywają praktyki zawodowe oraz reguły zatwierdzania miejsc odbywania praktyki samodzielnie wybranych przez studentów. Reguły te obejmują również procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy i określania ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym dla praktyk, jednak zapisy te są niezgodne z obowiązującymi przepisami.

W zasadach dotyczących organizacji praktyk określono reguły przeprowadzania hospitacji praktyk. Zadania opiekunów praktyk w miejscu ich odbywania są każdorazowo określone w porozumieniach podpisywanych przez uczelnię i podmiot przyjmujący praktykanta. Ustalone zasady obejmują zakres współpracy osób nadzorujących praktyki na kierunku z opiekunami praktyk i sposoby komunikowania się.

Program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunowie praktyk, realizacja praktyk, efekty uczenia się osiągnięte na praktykach nie podlegają systematycznej ocenie z udziałem studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

1. Dostosować wymogi dotyczące punktów ECTS objętych programem studiów przypisanych do zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów zgodnie z art. 63 Ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce.

2. Należy wdrożyć skuteczne sposoby weryfikacji i oceny osiągnięcia efektów uczenia się w trakcie praktyk tak, aby miały charakter kompleksowy i odnosiły się do poszczególnych efektów uczenia się. Wdrożone rozwiązania w zakresie dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych zadań powinny umożliwić odniesienie się do wszystkich założonych efektów uczenia się.
3. Należy zaprzestać zaliczania praktyk studentom na podstawie wykonywanej pracy zawodowej lub innych wobec praktyk form aktywności – należy dostosować w tym zakresie dokumenty Uczelni określające możliwości zaliczenia praktyki zawodowej.
4. Należy wprowadzić rozwiązania, które umożliwią przeprowadzenie wystandaryzowanej oceny praktyk przez studentów. Ocena to musi uwzględniać elementy takie jak: program praktyk, osoby sprawujące nadzór nad praktykami z ramienia uczelni oraz opiekunów praktyk, realizację praktyk, efekty uczenia się osiągane na praktykach. Jej wyniki muszą być uwzględniane w procesie doskonalenia programu i przebiegu praktyk.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Rekrutacja na rok akad. 2020-2021 przebiegała w warunkach niepewności ze względu na brak decyzji MNiSW co do sposobu funkcjonowania szkół wyższych. Uczelnie były gotowe do powrotu do kształcenia stacjonarnego a decyzja o kontynuowaniu kształcenia zdalnego zapadła w resorcie tuż przed rozpoczęciem roku akademickiego. W związku z tym w warunkach rekrutacji na UŁ nie ma informacji o oczekiwanych kompetencjach cyfrowych kandydatów, wymaganiach sprzętowych związanych z kształceniem z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość oraz wsparciu uczelni w zapewnieniu dostępu do tego sprzętu. Młodzi ludzie mieli już doświadczenia z edukacją zdalną w szkole średniej, poza tym najczęściej dysponują telefonami/smartfonami, za pomocą których również mogą uczestniczyć w kształceniu na odległość.

Zgodnie z Uchwałą Rady Wydziału z dnia 25.09.2017 w sprawie Potwierdzenia Efektów Uczenia się (PEUS) na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym nie obowiązują zasady, warunki i tryb PEUS.

Metody weryfikacji efektów uczenia się na kierunku socjologia są bardzo zróżnicowane, także w odniesieniu do pojedynczych zajęć (zróżnicowane częściowe elementy zaliczenia przedmiotu – zarówno pisemne jak i ustne) przez co zapewniają studentom pewną elastyczność w zależności od ich preferencji, a tym samym skuteczną weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia wszystkich efektów uczenia się.

Na kierunku socjologia nie było sytuacji konfliktowych wymagających formalnych procedur związanych ze zgłaszaniem skarg. W roku 2020 do Centrum Obsługi Studenta zgłoszono łącznie sześć zawiadomień, będących skargami. Cztery dotyczyły sposobu prowadzenia zajęć przez wykładowcę, a dwie sposobu oceniania przez egzaminującego. W roku 2019 na Wydziale złożono sześć zawiadomień o nieetycznym postępowaniu studentów, z których jedno dotyczyło studentki kierunku socjologia. Wobec studentki zachodzi podejrzenie przypisania sobie autorstwa istotnych fragmentów cudzego utworu z pominięciem oznaczania źródeł zapożyczonych przy pisaniu pracy licencjackiej, oraz złożenia propozycji korupcyjnej promotorce pracy licencjackiej. Zawiadomienie zostało złożone przez

promotorkę pracy dyplomowej i po spotkaniu konfrontującym obie strony, w którym udział wzięli również pełnomocnicy Dziekana ds. toku studiów, oraz kierownik Centrum Obsługi Studenta sprawa została skierowana do Komisji Dyscyplinarnej. Rzecznik Komisji Dyscyplinarnej ds. studentów postanowił o wszczęciu postępowania wyjaśniającego.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są poprawne i umożliwiają dobór kandydatów, którzy posiadają wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie koniecznym do osiągnięcia efektów uczenia się. Zasady i procedury dyplomowania są precyzyjne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów. Efekty uczenia się osiągnięte przez studentów są udokumentowane w formie prac etapowych i egzaminacyjnych oraz ich wyników, projektów i prac dyplomowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Na kierunku socjologia zajęcia prowadzi wykwalifikowana kadra pracowników zatrudnionych na stanowiskach badawczo-dydaktycznych, której kompetencje obrazują przygotowane załączniki. Nauczyciele akademicy w Instytucie Socjologii wykazują dużą aktywność badawczą i publikacyjną. Kwalifikacje, dorobek publikacyjny oraz aktywność konferencyjna w sposób bezpośredni lub pośredni odnoszą się także do treści realizowanych na kierunku. Zakres tematyczny publikacji oraz posiadane doświadczenie są adekwatne do tematyki prowadzonych zajęć. Kadra naukowo-dydaktyczna kierunku socjologia poprzez swoje pasje naukowe, wpływa na nabywanie i rozwój kompetencji badawczych swoich studentów. W pierwszej kolejności proces ten dokonuje się podczas prowadzonych wykładów, gdzie w spisie literatury (zazwyczaj uzupełniającej – aby student w wolny sposób mógł wybrać daną pozycję) wykładowca umieszcza tytuły swoich najnowszych publikacji. W bardziej zaangażowany sposób kompetencje badawcze studentów rozwijane są na seminariach dyplomowych. Prowadzący seminarium nie koncentruje się tylko na pomocy w przygotowaniu przez studenta pracy dyplomowej, ale inspiruje do szerszych poszukiwań naukowych, aby kontekst prowadzonych przez studenta badań był jak najszerszy.

Obsada zajęć przygotowywana jest przez Dyrektora IS na podstawie analizy planu studiów i kompetencji prowadzących. Brane są pod uwagę: zgodność wykształcenia z dyscypliną, dorobek nauk., doświadczenie w realizacji przedmiotu, a także doświadczenie praktyczne zdobyte poza uczelnią. Zasady zatrudniania nauczycieli akademickich określa Zarządzenie nr 58 Rektora UŁ w sprawie określenia szczegółowych kryteriów oceny osiągnięć naukowych i dydaktycznych wymaganych do zatrudniania nauczycieli akademickich na stanowisku profesora Uczelni i stanowisku adiunkta. Uczelnia stwarza warunki do rozwoju naukowego i kompetencji dydaktycznych poprzez system ocen i motywacji, który obejmuje: ocenę każdego pracownika w obszarach: 1) działalności badawczej i kształcenia kadry, 2) działalności dydaktycznej i 3) działalności organizacyjnej. Ocena odbywa się na podstawie elektronicznego formularza ankiety osiągnięć pracownika, dostarczającego danych do okresowych, regulaminowych ocen pracowników. Oceny dokonywane przez Wydziałową Komisję Oceniającą (warunkiem pozytywnej oceny okresowej pracownika zatrudnionego na stanowisku badawczo - dydaktycznym jest uzyskanie ustalonej na WE-S minimalnej wymaganej liczby punktów. W okresie poprzedzającym regulaminową ocenę osiągnięć pracownika, bieżąca ocena rozwoju jego kompetencji spoczywa na kierownikach katedr (w zakresie działalności badawczej) oraz dyrekcji instytutów (w zakresie działalności dydaktycznej). Bieżąca ocena zajęć dydaktycznych jest dokonywana przez studentów (w formie ankiety) oraz oceny hospitacji zajęć dokonywanych przez samodzielnych pracowników nauki. System motywacyjny dotyczy także udzielania urlopów naukowych, grantów na badania własne dla młodych pracowników, finansowania udziału w konferencjach naukowych, szkoleniowych dydaktycznych, kursach doszkolających, studiach podyplomowych oraz systematycznego wzbogacania zasobów bibliotecznych zgodnie z oczekiwaniami i zainteresowaniami naukowymi kadry. Przejrzystość systemu oceny i doskonalenia kadry dydaktycznej zapewnia wydziałowy Regulamin przyznawania premii i nagród. Pracownicy otrzymują nagrody za: uzyskane w poprzednim roku kalendarzowym stopnie i tytuły naukowe, osiągnięcia naukowo-badawcze, osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne i kształcenie kadr. Nagrody za osiągnięcia naukowo-badawcze są określane na podstawie osiągnięć wykazanych w ankiecie oceny pracowniczej za poprzedni rok kalendarzowy. Poza tym pracownicy naukowo-dydaktyczni mogą ubiegać się o dofinansowanie wydania publikacji oraz wyjazdów na konferencje naukowe za granicę.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Salę i specjalistyczne pracownie dydaktyczne, laboratoria naukowe Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego posiadają wyposażenie zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się. Zajęcia w formie wykładów prowadzone są w 3 dużych aulach wykładowych liczących 200-400 miejsc oraz w mniejszych salach multimedialnych mieszczących do 70 słuchaczy. Zajęcia konwersatoryjne mogą być realizowane w 49 pracowniach multimedialnych i 10 salach seminaryjnych. Pracownie multimedialne wyposażone są w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu, ekrany i rzutniki. Do dyspozycji studentów i nauczycieli akademickich jest także 17 pracowni komputerowych wyposażonych w odpowiedni sprzęt komputerowy i oprogramowanie. Ponadto do samodzielnej pracy studentów przeznaczone są 2 sale do nauki cichej. W sumie na bazę dydaktyczną składają się 82 nowoczesnie wyposażone pomieszczenia dydaktyczne, które zapewniają niezbędny komfort pracy wykładowcom i studentom.

Studenci Socjologii mają także możliwość zapoznania się z pracownią badań fokusowych (C141), która wyposażona jest w sprzęt multimedialny umożliwiający rejestrowanie badań fokusowych, pomieszczenia dla uczestników oraz dla badaczy rozdzielone lustrem weneckim, pozwalającym na obserwowanie przebiegu badania. W ramach projektu edukacyjnego „Laboratorium CADAS” w pracowni komputerowej dostępne jest oprogramowanie CADAS (QET4, SCU4) pozwalające na naukę obsługi PLATFORMY CADAS i realizację zespołowych projektów badawczych. Ponadto w pracowniach komputerowych jest dostęp m.in. do oprogramowania do analizy danych, w tym Atlas.ti 8.1.30, OpenCode 4.02, NSIS WeftQDA, QSR Nvivo 8, Stata 12, Statistica PL 13.3, SPSS.

Infrastruktura informatyczna Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, wyposażenie techniczne pomieszczeń, pomoce i środki dydaktyczne, aparatura badawcza oraz oprogramowanie są sprawne, nowoczesne i pozwalają na realizację zajęć, także w oparciu o zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne.

Wydział udostępnia studentom i pracownikom zmodernizowaną sieć WiFi, także w usłudze Eduroam. W ciągu roku wymieniono na nowoczesne 40% urządzeń sieciowych, zwiększając prędkość działania sieci wydziałowej. W ciągu dwóch lat pracownicy uzyskali około 150 komputerów z pracowni komputerowych, które zostały zmodernizowane o szybkie dyski SSD i system Windows 10. Wydział, jako pierwszy na Uł, wdrożył dla pracowników usługę generowania podpisów cyfrowych lokalnie, bez konieczności wizyty w rektoracie. Do obsługi toku studiów wykorzystywany jest system USOS z modułem USOSmail obsługującym usługę poczty elektronicznej. Usprawnienia usług informatycznych dla całej społeczności pozwoliły na udostępnienia studentom i pracownikom Wydziału rozszerzonego pakietu Office 365 dla 15 urządzeń (w tym prywatnych). W efekcie licznych zmian większość spraw można załatwić zdalnie.

Baza dydaktyczna Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego, na którym realizowane są zajęcia na kierunku socjologia, dostosowana jest do liczby studentów oraz liczebności grup i pozwala na prawidłową realizację zajęć, a studentom na samodzielne czynności badawcze. Baza ta obejmuje: salę

Rady Wydziału, 3 duże aule wykładowe liczące 200-400 miejsc, 49 pracowni multimedialnych, 17 pracowni komputerowych, 2 sale do nauki cichej, 10 sal seminaryjnych. W sumie są to 82 nowoczesnie wyposażone pomieszczenia dydaktyczne. Ilość sal oraz ich bogate wyposażenie zapewniają elastyczność planowania zajęć.

Pracownie komputerowe Wydziału łącznie oferują studentom 323 stanowiska komputerowe, z czego 307 to nowoczesne komputery, których większość została zakupiona w ciągu ostatnich 2 lat. Również pracownicy mieli stworzoną możliwość korzystania z komputerów służbowych. Dla pracowników oraz studentów dostępne jest oprogramowanie Microsoft, SPSS, Atlas.ti 8.1.30, OpenCode 4.02, CADAS (QET4, SCU4), NSIS WeftQDA, QSR Nvivo 8, Statistica PL 13.3. Na życzenie pracowników, władze Wydziału zakupiły oprogramowanie EvIEWS, Stata oraz usługę Grammarly, a zainteresowane osoby otrzymały licencje. Ponadto każdy pracownik i student Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego posiadający uczelniane konto pocztowe może korzystać z dostępu do sieci bezprzewodowych (wifi) Eduroam.

We wszystkich budynkach Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego infrastruktura dydaktyczna, naukowa i biblioteczna została wyposażona w udogodnienia dla osób z niepełnosprawnościami. Składają się na nie: dźwig zewnętrzny (wejście do budynku E i F), dźwigi wewnętrzne – schodowe (w wejściu do budynku Rewolucji 1905 r. 41; w części budynku B/D na I, II i III piętro; w części budynku D półpiętro/I piętro), dźwig wewnętrzny ogólnodostępny (w budynku A, D, E, F, T oraz w budynku Aula), a także podjazdy (do budynku od ul. Rewolucji 41, do budynku Aula od ul. Rewolucji 39, do budynku F od strony patio). Dwie aule (D208 oraz D207) wyposażone są w pętle indukcyjne dla osób słabosłyszących, które pozwalają osobie niedosłyszącej odbiór czystego i wyraźnego dźwięku poprzez cewkę telefoniczną (T), w którą wyposażony jest niemal każdy aparat słuchowy. Zapewnione jest także oprogramowanie stanowiska dla niewidomych (T004-7). Sanitariaty dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami mieszczą się w budynkach auli (I, II piętro), w budynku C (parter) oraz w części E budynku Centrum Informatyczno-Ekonometrycznym (parter).

Zasoby biblioteczne są dostępne dla studentów Socjologii i nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku zarówno w sposób tradycyjny (aktualnie według nowych zasad epidemicznych regulowanych m.in. komunikatami Dyrektora BUŁ), jak i z wykorzystaniem narzędzi informatycznych. Dotyczy to również dostępu do światowych zasobów informacji naukowej. Katalogi zarówno Biblioteki Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego (BWES) jak i Biblioteki Głównej UŁ (BUŁ) są skomputeryzowane i pozwalają na wyszukiwanie, rezerwowanie i zamawianie pozycji z zasobów bibliotecznych. Cały księgozbiór wprowadzony jest do systemu bibliotecznego „Symphonia”, dzięki czemu czytelnicy mogą przeglądać i zamawiać książki on-line. W czasie ograniczeń epidemicznych wprowadzona została także usługa zamawiania cyfrowych kopii, które zamawiający otrzymuje w formie pdf na swój adres mailowy. Katalogi pozwalają na dostęp do różnych kategorii zasobów, w tym do tzw. e-zasobów – subskrybowanych elektronicznych baz danych zawierających elektroniczne wersje artykułów z czasopism i książek. Biblioteka WES za pośrednictwem strony www BUŁ zapewnia dostęp do 22 takich baz, w tym 17 pełnotekstowych, m.in. Academic Search Ultimate, Cambridge Journals, CEEOL, EBSCO, Emerald Journals, JSTOR, Sage Premier, Oxford Journals, ScienceDirect Elsevier, SpringerLink, Taylor & Francis, Wiley. Dostęp obejmuje około 10 tys. tytułów książek związanych z tematyką socjologiczną z baz IbukLibra, e-Book Academic Collection EBSCO, Ebsco Open Dissertations, Wiley Online Library. W przypadku czasopism jest to dostęp do 260 tytułów on-line, m.in.: Action Research, American Sociological Review, Body & Society, Contemporary Sociology, Journal of

Contemporary Ethnography, Symbolic Interaction, Sociological Methods & Research, itd. Użytkownicy biblioteki mają też do dyspozycji multiwyszukiwarkę Ebsco.

Zasoby biblioteczne są zgodne z potrzebami procesu nauczania i uczenia się i umożliwiają prawidłową realizację zadań. Zasoby te pozwalają także studentom na osiągnięcie efektów uczenia się, a także przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności. Studenci mają możliwość korzystania z systemu biblioteczno-informacyjnego - z Biblioteki Uniwersytetu Łódzkiego (BUŁ), która jest jedną z największych i najnowocześniejszych w Polsce, oraz z Biblioteki Wydziałowej (BWES) mieszczącej się na terenie kampusu Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego.

Zasoby BUŁ obejmują księgozbiór w formie tradycyjnej (ok. 2,5 mln woluminów, w tym ok. 260 tys. w wolnym dostępie), 125 naukowych licencjonowanych baz danych (książki elektroniczne – 89 444, tytuły czasopism – 13 483), dwie bazy własne: Repozytorium UŁ (26 952 wol.) i Biblioteka Cyfrowa UŁ (79 685 wol.). Dostęp do tego katalogu możliwy jest dla studentów i nauczycieli akademickich ze strony internetowej BUŁ z dowolnego komputera. W formie tradycyjnej dostęp jest poprzez wypożyczalnię i czytelnię z 19 stacjami komputerowymi dla czytelników.

BWES to biblioteka naukowo-dydaktyczna o profilu ekonomicznym i socjologicznym, która gromadzi i udostępnia księgozbiór zgodnie z kierunkami reprezentowanymi na Wydziale. W ten sposób potrzeby dydaktyczne są w pełni zaspokojone. Księgozbiór liczy ponad 85 000 wol. książek i 389 tytułów czasopism, i dzieli się na kolekcję Ekonomiczną, Socjologiczną i tzw. Księgozbiór „W” obejmujący głównie podręczniki (wieloegzemplarzowy). Książki dla kierunku socjologia znajdują się w Wolnym Dostępie (ok. 5000 wol.) oraz w magazynie, ogółem dostępnych jest ok. 30 000 wol. W 2019 roku kupiono ponad 500 książek za ok. 30 000 zł., w 2020 r., pomimo wyjątkowej sytuacji na rynku wydawniczym z uwagi na epidemię, udało się pozyskać ok. 350 publikacji za ok. 20 000 zł. W Bibliotece działa także wypożyczalnia międzybiblioteczna, dzięki której można zamówić książki z innych bibliotek w Polsce.

W BWES studenci i nauczyciele akademicy mają do dyspozycji czasopisma w wersji papierowej, bieżące, z zakresu socjologii dostępne w dziale 4 socjologia, i są to m. in.: Acta Universitatis Lodzensis Folia Sociologica, Kultura i Społeczeństwo, Polish Sociological Review, Przegląd Socjologiczny, Studia Socjologiczne, Sociologija i Prostor. BWES oferuje także pełnotekstowy dostęp do ok. 1100 tytułów czasopism online, m.in.: Acta Universitatis Lodzensis Folia Sociologica, Ask: społeczeństwo, badania i metody, Cultural Sociology, Przegląd Socjologiczny - Sociological Review, Przegląd Socjologii Jakościowej / Qualitative Sociology Review (wydawane przez IS WES UŁ), Studia Etnologiczne i Antropologiczne, Władza Sądzenia (wydawane przez IS WES UŁ). BWES dysponuje 32 miejscami dla czytelników.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Łódzki posiada infrastrukturę dydaktyczną oraz biblioteczną, która w pełni zaspokaja potrzeby kształcenia studentów na kierunku socjologia, oraz osiągnięcie efektów uczenia się określonych dla kierunku. Zbiory biblioteczne znajdują swoje odzwierciedlenie w kartach przedmiotów, a studenci mają dostęp do zasobów nie tylko w tradycyjny sposób, ale również poprzez

wirtualne bazy. Przeprowadzana jest ocena bazy dydaktyczno-bibliotecznej, a wyniki tej oceny służą udoskonaleniu stanu istniejącego.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Uczelnia zgodnie z zapisami „Strategii Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego na lata 2017-2022” prowadzi stałą współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym, czego dowodem są podpisane porozumienia i umowy o współpracy z przedstawicielami zróżnicowanych branż (badawczych, samorządowych, kulturalnych, z obszaru zarządzania, bezpieczeństwa i bankowości) reprezentujących wszystkie sektory, tj. publiczny, prywatny i pozarządowy.

Przejawem systemowego podejścia do ww. współpracy jest opracowanie i realizacja „Programu współpracy z otoczeniem Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego UŁ na lata 2017-2022”. Program ten zawiera opis celów strategicznych, jak i wielu zadań oraz akcji jakie zostały zaplanowane, aby zacieśnić relacje między Uczelnią a otoczeniem społeczno-gospodarczym, jednak niewiele z nich dot. *stricte* obszaru kształcenia studentów i osiągania przez nich efektów uczenia się. Program nie podlega monitoringowi i ewaluacji.

Na poziomie Wydziału powołana została Rada Konsultacyjna Instytutu Socjologii UŁ, w skład której wchodzi 15 osób, z czego tylko 2 reprezentują otoczenie społeczno-gospodarcze (przedstawiciele praktyki). Biorąc pod uwagę kompetencje Rady, m.in. wnioskowanie o powołanie nowych kierunków studiów i specjalności, opiniowanie programów kształcenia, ocena jakości kształcenia, udział przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w Radzie jest niewielki. W składzie Rady brak przedstawicieli zróżnicowanych branż z obszaru socjologii, którzy mogliby zgłosić swoje uwagi związane z m.in. z poszczególnymi specjalizacjami. Rekomenduje się wzbogacenie składu osobowego Rady o dodatkowe osoby ze środowiska pozauczelnianego, w szczególności o reprezentantów podmiotów, które wpisują się w działalność związaną z prowadzonymi na kierunku specjalnościami. Na podstawie analizy dokumentacji oraz wniosków ze spotkań z przedstawicielami ocenianego kierunku stwierdza się, że sugestie i rekomendacje Rady Konsultacyjnej są wdrażane i uwzględniane na kierunku socjologia.

Na Wydziale funkcjonuje również Rada Biznesu składająca się głównie z przedstawicieli sektora prywatnego. Z uwagi na wydziałowy charakter Rady jej członkowie reprezentują zróżnicowane branże, tj. bankowe, informatyczne, wydawnicze, przemysłowe i związane z obszarem zarządzania.

W składzie Rady niewielki odsetek stanowią jednak przedstawiciele branż *stricte* związanych z kierunkiem, tj. podmioty z branż: badawczej, HR-owej, PR-owej, socjalnej. Rekomenduje się diagnozę niskiego poziomu zaangażowania interesariuszy zewnętrznych w poszczególne formy współpracy i podjęcie działań na rzecz zwiększenia zaangażowania w działalność Rady interesariuszy zewnętrznych bezpośrednio powiązanych z kierunkiem socjologia i prowadzonym specjalnościami.

Uczelnia współpracuje z Radą Biznesu w ramach 4 obszarów, tj. biznesu, nauki, edukacji i promocji podejmując szereg działań mających na celu przybliżenie studentom otoczenia społeczno-gospodarczego. Uczelnia wraz z Radą inicjuje i wspiera m.in. takie działania jak: konkursy dla studentów na pomysły biznesowe/tematy biznesowe, debaty oksfordzkie oraz spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego dot. prowadzenia własnej firmy, drogi do sukcesu, działalności wybranych branż gospodarki i aktualnych problemów społeczno-gospodarczych. Przeważająca współpraca Uczelni z Radą, zgodnie z przedstawionymi protokołami i informacjami, nie skupia się jednak na obszarach bezpośrednio związanych z programem kształcenia, mimo wszystko należy docenić podejmowane przez nią inicjatywy mające na celu przybliżenie studentom środowiska biznesowego i uatrakcyjnienie pozauczelnianej oferty edukacyjnej. Rekomenduje się zacieśnienie współpracy Uczelni z Radą Biznesu w obszarze Edukacja, tj. w dostosowaniu oferty edukacyjnej Wydziału do potrzeb rynku pracy oraz tworzeniu nowych kierunków studiów, specjalizacji lub przedmiotów kierunkowych zgodnie z zapisami zawartymi w opisie Wewnętrznego Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia.

Niski poziom zaangażowania otoczenia społeczno-gospodarczego w proces doskonalenia jakości kształcenia potwierdzają opinie pracodawców, którzy współpracę z Uczelnią widzą głównie w aspekcie instytucjonalnym (wspólne projekty badawczo-wdrożeniowe, korzystanie ze wspólnych zasobów kadrowych i infrastrukturalnych), nie skupiając się na działaniach podnoszących jakość kształcenia studentów.

Wartym uwagi i dalszego rozwoju działaniem Rady Biznesu Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego jest jej współdziałanie w przygotowaniu materiałów dydaktycznych, tzw. „Biblioteki case’ów” zawierającej katalog gotowych case’ów firm, które mogą zostać wykorzystane przez pracowników Wydziału w trakcie prowadzonych zajęć dla studentów. Do udziału w ww. zajęciach mogą zostać zaproszeni przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego, którego dotyczy ww. case. Obecnie na kierunku socjologia opracowano 4 case’y.

Jednym z nielicznych dobrych przykładów nawiązania współpracy Uczelni z otoczeniem społeczno-gospodarczym na rzecz doskonalenia jakości kształcenia studentów kierunku socjologia jest współpraca podjęta, na podstawie umowy podpisanej z ośrodkiem badawczym. Inicjatywa dot. wykorzystania profesjonalnego oprogramowania do prowadzenia badań sondażowych wspomaganym komputerowo. Powstały na podstawie ww. współpracy projekt dydaktyczny (Laboratorium CADAS) umożliwia prowadzenie zajęć ze studentami z wykorzystaniem profesjonalnych narzędzi badawczych, realizację studenckich, zespołowych projektów badawczych oraz projektów indywidualnych prowadzonych na potrzeby prac dyplomowych. Powyższy rodzaj współpracy ma bezpośredni wpływ na osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych do kierunku oraz jest niezwykle cenny dla studentów, bowiem pozwala na nabycie umiejętności praktycznych w obszarze badań społecznych, daje także studentom dostęp do najnowszych trendów i narzędzi związanych z badaniami społecznymi.

Uczelnia w ramach wybranych zajęć nawiązała także współpracę z podmiotami (instytucjami kulturalnymi, samorządowymi, sądami, instytucjami badawczymi, ośrodkami biznesowymi, firmami prywatnymi itp.), w których częściowo odbywają się zajęcia/spotkania lub ich przedstawiciele okazjonalnie uczestniczą w zajęciach realizowanych na Uczelni.

Przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego nie są angażowani w przygotowanie ani konsultacje prac etapowych i dyplomowych studentów, nie biorą także stałego udziału w realizacji zajęć dydaktycznych.

Analiza potrzeb rynku pracy nie jest prowadzona w sposób systemowy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Ma charakter nieformalny i polega na współpracy przedstawicieli Uczelni głównie z Biurem Karier w celu monitoringu zgodności koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz rynku pracy.

Na ocenianym kierunku na potrzeby doskonalenia jakości kształcenia nie są prowadzone żadne okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, które mają charakter systemowy. Nie określono żadnych wskaźników czy kryteriów oceny współpracy. W sposób nieformalny oceniany jest poziom zaangażowania poszczególnych przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w działania związane m.in. z jakością kształcenia na kierunku socjologia. Rekomenduje się prowadzenie cyklicznej ewaluacji, która umożliwi prowadzenie zobiektywizowanej oceny zaangażowania przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w poszczególne formy współpracy. Dzięki temu możliwe będzie podejmowanie zarówno działań korygujących, jak i rozwojowych dotyczących zarówno partnerów, jak i form współpracy.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uczelnia współpracuje ze znaczącą i zróżnicowaną grupą interesariuszy zewnętrznych reprezentujących wszystkie sektory: publiczny, prywatny i pozarządowy. Współpraca ma charakter formalny, jak i nieformalny.

Uczelnia stwarza interesariuszom zewnętrznym możliwości skutecznego udziału w procesie określania i weryfikacji efektów kształcenia na ocenianym kierunku, jednak niewielu, i w niewystarczającym stopniu, przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego korzysta z ww. możliwości. Pracodawcy angażowani są głównie w działalność wspierającą postawy przedsiębiorcze studentów. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym opiera się na stałych, jak i akcyjnych formach współpracy. Na ocenianym kierunku nie są prowadzone w formie systemowej okresowe przeglądy współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym z pracodawcami. Ocena i wnioski dotyczące współpracy mają charakter nieformalny, są podejmowane w oparciu o uznaniową ocenę poziomu zaangażowania przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w odniesieniu do programu studiów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny od lat kontynuuje strategię umiędzynarodowienia, starając się włączyć jak najwięcej pracowników i studentów w działania międzynarodowe, zarówno w obszarze nauki, jak i dydaktyki. O ile umiędzynarodowienie wśród pracowników stale rośnie, najpoważniejszym wyzwaniem dotyczącym umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku socjologia jest malejące w ostatnich latach zainteresowanie studentów szeroką ofertą stypendiów, przede wszystkim wyjazdami w ramach programu mobilności Erasmus (głównie ze względów finansowych). Poważnym utrudnieniem w mobilności jest pandemia COVID-19. Przejawem umiędzynarodowienia „na miejscu” są zajęcia w językach obcych dla studentów Socjologii. W roku akademickim 2019/2020 dla studentów 1 roku studiów lektorat z języka angielskiego prowadzono:

- w 2 grupach dla kierunku socjologia (poziom średniozawansowany-B1) – 24 i 26 osób
- w 1 grupie łączonej dla studentów kierunków pracy socjalnej i socjologii (poziom zaawansowany-B2) – 15 osób

W roku akademickim 2019/2020 dla studentów 2 roku studiów lektorat z języka angielskiego prowadzono:

- w 2 grupach dla kierunku socjologia (poziom średniozawansowany-B1) – 14 i 17 osób
- w 1 grupie łączonej dla studentów kierunków pracy socjalnej i socjologii (poziom zaawansowany-B2) – 19 osób

W roku akademickim 2019/2020 lektorat z języka niemieckiego dla studentów 1 roku studiów prowadzony jest w dwóch grupach (łączonych ze studentami innych kierunków) – 2 studentów socjologii.

Zaliczenie z oceną na koniec semestru na podstawie przeprowadzonych dwóch testów pisemnych, pracy pisemnej, wypowiedzi ustnej i portfolio.

Studenci, którzy rozpoczynają lektorat z poziomu B1/B1+ oraz studenci z poziomu B2 zdają egzamin na poziomie B2. W grupach omawiane są te same zagadnienia, natomiast w grupach na poziomie A2/B1 gramatyka i słowotwórstwo jest uzupełniane łatwiejszymi materiałami na poziomie A2/B1, natomiast w grupie B2 studenci mają uzupełniane zagadnienia materiałami na poziomie B1/B2.

Studenci z poziomu B2 pracują z bardziej zaawansowanymi tekstami (brytyjski podręcznik akademicki "Introduction to Sociology) i bardziej zaawansowaną gramatyką (podręcznik " Advanced Language Practice"), mają większe wyzwania na zajęciach i w pracach semestralnych / zaliczeniowych.

Umiędzynarodowienie na kierunku socjologia wynika z celów strategicznych UŁ i Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego. UŁ ma 90 umów bilateralnych z uczelniami zagranicznymi, a Wydział

ma podpisane kolejne 55 umów. O rozwoju międzynarodowej mobilności badawczej pracowników naukowych oraz mobilności edukacyjnej studentów i pracowników Wydziału w ostatnich latach (do czasu pandemii COVID-19) świadczy liczba studentów zagranicznych przyjeżdżających na Wydział (Erasmus+, Campus, Mobility Direct, Mundus, Credit Mobilit). W roku akademickim 2018/2019 osiągnęła ona najwyższy poziom – 587 (w r. 2019/2020 wyniosła 498). Mobilność międzynarodową podejmowali także studenci Wydziału. W latach akademickich 2017/2018, 2018/2019 oraz 2019/2020 w ramach programu Erasmus+ za granicą kształciło się 129 studentów, w tym 6 studentów kierunku socjologia. O wysokiej mobilności międzynarodowej świadczą wyjazdy i przyjazdy pracowników naukowych. W latach akademickich 2017/2018, 2018/2019 oraz 2019/2020 w ramach programu Erasmus+ za granicę wyjechało 187 pracowników Wydziału, w tym 51 z Instytutu Socjologii. W latach 2018/2019 i 2019/2020 na UŁ z zagranicy przyjechało 29 osób, w tym 6 do Instytutu Socjologii. Wydział posiada Pełnomocnika Dziekana ds. programów mobilnościowych, którym jest pracownik Instytutu Socjologii.

Ponadto studenci i pracownicy Wydziału mają możliwość brania udziału w Międzynarodowej Szkole Letniej poprzez wyjazdy do krajów współpracujących z UŁ (Brazylia, Ekwador, Meksyk, Rosja, Ukraina, Nepal, Chiny). W ramach umów z uczelniami partnerskimi odbyło się 26 wyjazdów studentów i 5 pracowników. W roku 2018/2019 w ramach szkoły letniej wyjechało 2 pracowników Instytutu Socjologii, w 2019/2020 2 pracowników i 2 studentów. Corocznie, w wakacje, organizowana jest także Łódzka Szkoła Letnia, w której udzielają się również pracownicy i studenci Instytutu Socjologii. W 2019 roku w ramach organizowanej w Łodzi XV edycji międzynarodowej szkoły letniej, pt. Social and Economic Aspects of Multiculturalism in the European Union on the Example of Łódź, Wydział przyjął 60 gości z zagranicy. Do działań w zakresie umiędzynarodowienia należą także EkSoc Diversity Days zorganizowane w 2019 r. wydarzenie miało bardziej międzynarodowy charakter i przekształciło się w Diversity Days, w które zaangażowały się studenckie koła naukowe Wydziału).

Znacząco rośnie umiędzynarodowienie Wydziału poprzez udział pracowników w konferencjach zagranicznych. W latach 2015-2020 pracownicy Instytutu Socjologii UŁ uczestniczyli w 325 międzynarodowych konferencjach naukowych. W roku 2018/2019 również 6 studentów socjologii uczestniczyło w konferencjach zagranicznych.

W latach 2015/2016 – 2019/2020 zostało zrealizowanych 69 wyjazdów pracowników Instytutu Socjologii połączonych z prowadzeniem zajęć na zagranicznych uczelniach (Portugalia, Dania, Holandia, Wielka Brytania, Włochy, Hiszpania, Litwa, Estonia, Słowacja, Niemcy, Szwecja, Norwegia).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Uniwersytet Łódzki na kierunku socjologia stwarza możliwości rozwoju międzynarodowej aktywności nauczycieli akademickich i studentów. Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, obejmujące ocenę skali, zakresu i zasięgu aktywności

międzynarodowej kadry i studentów, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Wsparcie studentów w procesie kształcenia jest systemowe, ma charakter stały i obejmuje cały proces kształcenia, a narzędzia wykorzystywane do celów realizacji kształcenia są adekwatne do zgłaszanych potrzeb studentów oraz dostępnych rozwiązań. Wykorzystywane metody dotyczą nie tylko kształcenia, ale również przygotowania studentów do wejścia na rynek pracy, czy aktywności naukowej.

Wydziałowi udało się zapewnić studentom poczucie indywidualnego podejścia. Ma to rzeczywisty wpływ na podwyższenie poziomu zadowolenia z jakości studiowania, wykazywanego przez studentów. Wiąże się to m.in. z możliwością utrzymania stałego kontaktu pomiędzy studentami a pracownikami naukowymi. Istotne znaczenie dla systemu motywacyjnego studentów mają nagrody i wyróżnienia Rektora oraz Dziekana, nie tylko ze względu na to, że są kierowane do osób osiągających wyróżniające wyniki w nauce, ale również z uwagi na ich, często, symboliczny charakter jaki mają na przykład listy gratulacyjne od Jego Magnificencji Rektora.

Formą wsparcia działalności naukowej studentów jest projekt Studenckich Grantów Badawczych, który z jednej strony zapewnia stałe angażowanie studentów przez pracowników Instytutu Socjologii do prac projektowych, udziału w konferencjach i publikowani. Z drugiej strony studenci mają szansę na pozyskanie środków finansowych umożliwiających samodzielną aktywność naukowo-badawczą.

Duże znaczenie, dla studentów rozpoczynających kształcenie, ma systemowe wsparcie realizowane dzięki funkcji opiekunów pierwszego roku studiów, powoływanych przez Dziekana. Na wyniki studentów ma wpływ prowadzone przez jednostkę system tutorski obejmujący studentów wybitnych. Regulamin Studiów Uniwersytetu Łódzkiego przewiduje wsparcie w postaci Indywidualnego Planu i Programu Kształcenia, który skierowany jest do osób pragnących pogłębiać swoją wiedzę w stopniu wyższym standardowo zakładany.

Na wydziale działają koła naukowe, które poruszają tematykę związaną z wizytowanym kierunkiem. Są one ważnym elementem samorozwoju studentów. Uzyskują od wydziału wsparcie (w szczególności finansowe oraz promocyjno-informacyjne) umożliwiające im funkcjonowanie oraz angażowanie się w różnorodne projekty i inicjatywy. Przewidywane wsparcie obejmuje również studentów uzdolnionych artystycznie, którzy mogą we współpracy z pracownikami Wydziału, brać udział w organizowanych wystawach. Studentom wyróżniającym się ze względu na wyniki sportowe zapewniona jest wysokiej

jakości infrastruktura sportowa. Do niematerialnego systemu motywacyjnego tych studentów zaliczyć można pomoc jaką oferuje klub uczelniany AZS, w zakresie ubiegania się o stypendia dedykowanych tej grupie. Dla osób wyróżniających się ze względu na osiągnięcia sportowe lub artystyczne przewidziana jest możliwość ubiegania się o stypendium Rektora.

W ramach działań umożliwiających świadomy rozwój studentów wymienić można działania Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych, która współpracuje m.in. z Biurem Karier Uniwersytetu Łódzkiego. Takie działanie pozwala pokazać studentom ich dostępne ścieżki kształcenia, dzięki czemu lepiej wykorzystują oferowane przez uczelnię narzędzia. Wsparcie studenta w procesie uczenia się nie tylko obejmuje również przygotowanie do wejścia na rynek pracy. Biuro oferuje m.in. możliwość przeprowadzenia indywidualnych konsultacji, prowadzi na bieżąco bazę ogłoszeń dot. pracy, w których uwzględnione są również możliwości zatrudnienia dla studentów wizytowanego kierunku.

Uczelnia oferuje studentom standardowe formy wsparcia finansowego osób, które wyróżniają się ze względu na swoje osiągnięcia naukowe, artystyczne i sportowe. Aby studenci mieli możliwość stałego rozwoju zapewniane jest systemowe wsparcie poprzez organizację konsultacji z nauczycielami oraz organizowanie szkoleń, kursów, seminariów naukowych i wykładów otwartych. Informacje na temat dostępnych form wsparcia rozpowszechniane są za pośrednictwem strony internetowej Wydziału oraz na stronie internetowej Centrum Obsługi Studenta i Doktorantów Uniwersytetu Łódzkiego.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach studentom kierunku socjologia zapewniana jest możliwość ubiegania się o Indywidualną Organizację Studiów. Jest to rozwiązanie skierowane do studentów znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Indywidualna Organizacja Studiów polega na określeniu przez prowadzących poszczególne zajęcia dydaktyczne indywidualnego sposobu realizacji rozliczenia planu studiów w danym roku akademickim.

Działania skierowane do studentów posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności lub orzeczenie równoważne nastawione są głównie na wyrównywanie szans. Grupa osób z niepełnosprawnościami w zakresie ruchowym jest mała, a mimo to zapewniona jest im możliwość swobodnego poruszania się po budynkach Uczelni. Uczelnia gwarantuje szeroki wachlarz ofert wsparcia, uwzględniających wsparcie materialne w formie stypendium. Dopuszcza się także możliwość indywidualizacji procesów dydaktycznych do potrzeb studentów. Systemowym wsparciem obecnym na uczelni jest funkcja Pełnomocnika Rektora Uniwersytetu Łódzkiego ds. osób z niepełnosprawnościami oraz Akademickie Centrum Wsparcia. Na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym działa Pełnomocnik Dziekana ds. osób niepełnosprawnych.

Realizowany system zgłaszania przez studentów skarg oraz wniosków, a także sposób ich rozpatrywania jest wystarczający. Rozwijając system warto wziąć pod rozwagę możliwość stworzenia jednoznacznej ścieżki antykryzysowej.

Na zdrowie psychiczne studentów wpływa m.in. fakt istnienia Regulaminu przeciwdziałania mobbingowi w Uniwersytecie Łódzkim, co w połączeniu z działalnością Komisji Etyki ma kluczowe znaczenia dla etosu studiowania na uczelni wyższej. Studentom oferowane jest wsparcie psychologiczne. Ważnym elementem procesu uczenia się jest zapewnienie studentom środowiska stymulującego do rozwoju, co oznacza m.in. oprócz zapewnienia kształcenia na jak najwyższym poziomie, zapewnienie trudniejszego do empirycznego skategoryzowania, poczucia bezpieczeństwa

związanego, np. z działaniami antydyskryminacyjnymi. Uczelnia podejmuje działania w celu przeciwdziałania dyskryminacji. Wydział porusza tę tematykę w ramach komunikacji, zarówno wewnętrznej, jak i zewnętrznej. Przejawem dobrych praktyk stosowanych przez jednostkę jest umieszczanie treści antydyskryminacyjnych w ramach zajęć.

Wydział zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów. Za obsługę studentów odpowiadają bezpośrednio trzy komórki administracyjne: Centrum Obsługi Studenta, Centrum Kształcenia i Centrum Rozwoju Wydziału. Administracja odpowiednio została odpowiednio dostosowana do nowych standardów spełniających obostrzenia sanitarno-epidemiologiczne, szczególnie w zakresie elektronicznego obiegu dokumentów.

Studenci przed rozpoczęciem zajęć w trybie zdalnym mogli zadawać pytania związane z funkcjonowaniem wybranej przez uczelnię platformy, co przygotowało ich do udziału w zajęciach. Mieli również zapewnione kompleksowe wsparcie oraz stosowne przeszkolenie.

Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny współpracuje z organami Samorządu Studentów. Widoczna jest partycypacja przy opiniowaniu programu studiów. Uczelnia wspiera materialnie i pozamaterialnie organy Samorządu Studentów, co prowadzi do zachęcania studentów do działalności społecznej. Aktywność w tym zakresie zapewnia możliwość rozwoju z zakresu kwestii organizacyjnych i przedsiębiorczości. Przedstawiciele organów Samorządu Studentów podkreślają bardzo dobre relacje z władzami jednostki i uczelni. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dotyczących składanych przez studentów skarg do procedowania angażuje się członków Wydziałowej Rady Samorządu Studenckiego.

Jednostka dokonuje bieżącej ewaluacji, posiłkując się głównie przeprowadzanymi ankietami wśród studentów. Badania są realizowane we współpracy ze studentami, którzy biorą udział zarówno w procesie budowania ankiety, jak i są jej respondentami. Jednym z czynników badanych w ramach ewaluacji jest poziom zadowolenia studentów z oferowanych rozwiązań. Ewaluacja prowadzonych zajęć zasługuje na docenienie ze względu na kompleksowy charakter przeprowadzanych badań, ale również za wyciągane wnioski i wcielanie w życie nowych rozwiązań, mających na celu ciągłe ulepszanie procesu kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione.

Uzasadnienie

Mając na względzie podejmowane przez Wydział i Uczelnię działania uznać należy, że kryterium zostało spełnione.

Dzięki podejmowanym działaniom zapewnia się studentom możliwość rozwoju naukowego oraz swobodny dostęp do rynku pracy. Jakość procesu uczenia się i jego efektów jest odwzorowaniem jakości kadry naukowej oraz działań podejmowanych w celu poprawy jej pracy (np. prowadzenie w sposób poprawny ewaluacji). Pomimo początkowych trudności jakie Wydział napotkał z przejściem do trybu zajęć zdalnych aktualnie w stopniu dostatecznym dostosował swoje działania i osiągnięcia do standardów w szkolnictwie wyższym.

Wartym odnotowania jest fakt różnorodnego i kompleksowego podejścia do spełniania potrzeb wielu grup studentów, za pośrednictwem chociażby Pełnomocnika Rektora Uniwersytetu Łódzkiego ds. osób z niepełnosprawnościami oraz Akademickie Centrum Wsparcia. Ponadto podkreślić należy, że rozwiązania są systemowe i kładą nacisk na efekty długofalowe oraz są ważnym elementem wsparcia studentów zarówno materialnego, jak i niematerialnego. Należy wskazać wysoki poziom cyfryzacji obecny na wizytowanej jednostce, czego przejawem jest wielość informacji, które można znaleźć na stronie internetowej Wydziału oraz na stronie internetowej Centrum Obsługi Studenta i Doktorantów Uniwersytetu Łódzkiego.

Za właściwe należy uznać wsparcie, które uzyskuje samorząd studencki oraz koła naukowe, dzięki czemu zapewniana jest szansa na rozwój studentów również w tych aspektach. Odpowiednie organy samorządu angażowane są w najważniejsze procesy decyzyjne ich dotyczące co wpływa na ich poziom motywacji. Ponadto dzięki udziałowi w podejmowaniu decyzji samorząd może zapewniać studentom wsparcie w kryzysowych sytuacjach.

Znaczenie dla efektów kształcenia ma dbałość z jaką Wydział podchodzi do kwestii związanych ze zdrowiem psychicznym, które urzeczywistnione są w formie Regulaminu przeciwdziałania mobbingowi w Uniwersytecie Łódzkim, który uzupełnia działania Komisji Etyki.

Wydział jak i Uczelnia zwracają więc uwagę na budowanie zarówno materialnego, jak i niematerialnego systemu wsparcia i motywacji, czego dobrym przykładem jest projekt Studenckich Grantów Badawczych. Studenci mogą uzyskać pomoc zarówno od administracji, która jest szczegółowo przez nich oceniana, jak i przez inne podmioty, np. AZS.

Wydział podchodzi do studentów w sposób kompleksowy, zależy im od dbałości na etapie rekrutacji, aż po losy absolwentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów. Uniwersytet Łódzki realizuje politykę informacyjną z uwzględnieniem zasady transparentności i pełnego dostępu do informacji wszystkich zainteresowanych. Informacje o rekrutacji, programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach są w pełni dostępne i sprofilowane zgodnie z potrzebami określonych grup odbiorców, np. aktualnych i przyszłych studentów. Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ zapewnia, na swojej stronie internetowej www.eksoc.uni.lodz.pl oraz stronie internetowej kierunku Instytutu

Socjologii pełny publiczny dostęp do aktualnych informacji, zgodnych z potrzebami różnych grup odbiorców. Charakteryzują się one przejrzystym układem informacji oraz umożliwiają szybkie przełączanie się pomiędzy stronami dla kandydatów, studentów, absolwentów, pracowników czy otoczenia społeczno-gospodarczego i są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Informacje zawarte na stronie Wydziału dotyczą wszelkich aspektów procesu dydaktycznego, w tym m.in.: siatki zajęć, informacji o specjalnościach, praktyk, jakości kształcenia, rekrutacji na studia. Oferta kształcenia przedstawiona jest kandydatom zarówno na stronie internetowej Wydziału w postaci tekstowej, jak i na platformie YouTube Wydziału w formie filmowej.

Publiczny dostęp do informacji uzupełniony jest także o strony internetowe samej Uczelni, w tym:

- www.uni.lodz.pl, na której prezentowana jest pełna oferta dydaktyczna oraz opis Wydziału Ekonomiczno-Socjologicznego,
- <https://www.usosweb.uni.lodz.pl>, na której prezentowane są między innymi przedmiotowe efekty uczenia się;
- portal rekrutacyjny Uniwersytetu Łódzkiego;
- www.informatory.uni.lodz.pl, na której prezentowana jest pełna oferta dydaktyczna dla kandydatów na studia.

Informacje o stażach, szkoleniach i nieobowiązkowych praktykach można znaleźć na wspomnianych w raporcie stronach Centrum Szkoleń i Praktyk Zawodowych oraz na uniwersyteckiej stronie Centrum Współpracy z otoczeniem] i na portalach Biura Karier UŁ.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Za aktualizację udostępnianej publicznie informacji o warunkach realizacji programu kształcenia odpowiada Centrum Obsługi Studenta Wydziału (COS).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Informacja o studiach jest dostępna publicznie dla szerokiego grona odbiorców, w sposób gwarantujący łatwość zapoznania się z nią, bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem i oprogramowaniem.

Informacja obejmuje wszystkie istotne kwestie jak cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, warunki przyjęcia na studia i kryteria kwalifikacji kandydatów, terminarz procesu przyjęć na studia, program studiów, w tym efekty uczenia się, opis procesu nauczania i uczenia się oraz jego organizacji, charakterystykę systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, w tym uznawania efektów uczenia się uzyskanych w systemie szkolnictwa wyższego oraz zasad dyplomowania, przyznawane kwalifikacje i tytuły zawodowe, charakterystykę warunków studiowania i wsparcia w procesie uczenia się.

Prowadzone jest monitorowanie aktualności, rzetelności, zrozumiałości, kompleksowości informacji o studiach oraz jej zgodności z potrzebami różnych grup odbiorców.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów oparte o wyniki analizy wiarygodnych danych i informacji, z udziałem interesariuszy wewnętrznych, w tym studentów oraz zewnętrznych, mające na celu doskonalenie jakości kształcenia. Głównym aktem prawnym regulującym w szczególności funkcjonowanie systemu jakości kształcenia jest Uchwała nr 28 Senatu UŁ z dnia 28 września 2020 r. w sprawie funkcjonowania Systemu Jakości Kształcenia w UŁ. Określa ona cele systemu oraz środki do ich osiągnięcia. Reguluje również funkcjonowanie głównego organu opiniodawczo-doradczego Rektora UŁ w zakresie dydaktyki i kształcenia – Uczelnianej Rady ds. Jakości Kształcenia. URdsJK, kierowana w obecnej kadencji przez przewodniczącego (jednocześnie w randze pełnomocnika rektora ds. jakości kształcenia), poza stałym doradztwem rektorowi, opracowuje procedury służące doskonaleniu jakości kształcenia, ustala harmonogram prac na okres kilkuletni oraz na każdy rok akademicki, ocenia formy działania w celu podnoszenia jakości kształcenia w Uczelni oraz sporządza okresowe raporty z działalności na rzecz jakości procesu kształcenia i dotyczących efektów funkcjonowania SJK w UŁ dla Senatu UŁ; wspiera jednostki UŁ w przygotowaniu raportów dla PKA; opiniuje programy studiów na potrzeby Senatu UŁ. Ze względu na ww. kompetencje oraz częstość posiedzeń, URdsJK jest głównym forum dyskusyjnym długofalowych oraz doraźnych zmian w dydaktyce i odgrywa kluczową rolę w odniesieniu do SJK.

Projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów w UŁ regulują odpowiednie uchwały Senatu UŁ. Również na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym funkcjonuje spójny system jakości kształcenia. Politykę jakości na ocenianym kierunku socjologia wyznacza dokument Wewnętrzny system jakości kształcenia na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego, który obejmuje System weryfikacji efektów kształcenia. Zgodnie z ww. dokumentami prace w zakresie tworzenia i doskonalenia programu kształcenia na Wydziale organizuje Dziekan. Projekty są składane przez Dyrektora Instytutu w formie wniosku do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Po zaopiniowaniu przez Komisję, wniosek jest przesyłany do zatwierdzenia przez Radę Wydziału, a następnie kierowany jest do Senatu UŁ, który podejmuje ostateczną decyzję o zmianach programu studiów.

Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym wewnętrznym ocenom jakości kształcenia, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości. Proces kształcenia na kierunku socjologia zakłada stałe bezpośrednie uczestnictwo w nim interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych.

W pracach na rzecz doskonalenia procesu kształcenia na kierunku socjologia (studia pierwszego i drugiego stopnia) najważniejszą rolę odgrywa Rada Konsultacyjna Instytutu Socjologii, która poza Dyrekcją IS reprezentującą jednocześnie Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia oraz przedstawicielami poszczególnych katedr obejmuje reprezentantów studentów oraz przedstawicieli praktyki (instytucji otoczenia społeczno-gospodarczego: RCPS, MOPS). Do podstawowych kompetencji Rady Konsultacyjnej należy: 1) wnioskowanie o powołanie nowych kierunków, 2) opiniowanie

programów na kierunkach prowadzonych przez Instytut, w tym socjologia (studia I i II stopnia) z punktu widzenia ich zgodności z kierunkowymi efektami kształcenia/uczenia się, 3) ocena jakości kształcenia oraz sposobów weryfikacji zakładanych efektów uczenia się. Szczegółowe informacje dotyczące propozycji modyfikacji programów studiów na I oraz II stopniu kształcenia na kierunku socjologia pochodzą od kierowników katedr (zgłaszających uwagi nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku uzyskane podczas zebrań pracowników). Wykorzystywane są równoległe wyniki ankiet udostępnianych studentom dla wszystkich zajęć pod koniec semestru w systemie USOS. Rada Konsultacyjna IS wykorzystuje również wyniki ankiet przeprowadzonych wśród studentów pierwszego roku, aby doborze rozpoznać ich motywacje. Pozwala to później kierować odpowiednią ofertę do uczniów szkół średnich. Posiedzenia Rady odbywają się przynajmniej dwa razy w ciągu roku akademickiego i są protokołowane. Ich efektem są rekomendacje dotyczące podnoszenia jakości kształcenia na kierunku socjologia i praca socjalna.

Cyklicznym elementem oceny i weryfikacji jakości kształcenia są hospitacje zajęć, którymi objęci są wszyscy nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia na kierunku socjologia. Hospitacje zajęć umożliwiają doskonalenie i unowocześnianie metod dydaktycznych przez młodych pracowników oraz doktorantów prowadzących zajęcia dydaktyczne, a także przez doświadczonych dydaktyków.

Dokonywane przeglądy rozkładów zajęć na kierunku mają na celu ograniczenie długich przerw pomiędzy zajęciami tworzącymi sekwencję merytoryczną oraz ewentualnego dublowania się tematyki zajęć.

Ocena programu studiów jest podstawą aktualizacji sylabusów, dokonywaną przez koordynatorów poszczególnych przedmiotów. Sylabusy opracowywane są w języku polskim i angielskim, według określonego wzoru przyjętego w Uczelni. Są one dostępne dla studentów na stronie USOS. Szczegółowe efekty kształcenia dla poszczególnych przedmiotów odpowiadają efektom dla kierunku socjologia zawartych w opisie efektów uczenia się.

Istotnym elementem doskonalenia jakości procesu dydaktycznego jest uwzględnienie opinii interesariuszy zewnętrznych w ramach współpracy Uczelni i Wydziału z otoczeniem społeczno-gospodarczym.

Efektom monitorowania i okresowych przeglądów programu kształcenia jest doskonalenie, poszerzenie i uaktualnianie oferty zajęć do wyboru, tematyki seminariów dyplomowych czy unowocześnianie treści realizowanych w ramach poszczególnych zajęć.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wyznaczone zostały zespoły i osoby sprawujące nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem studiów, określone zostały w sposób przejrzysty ich kompetencje i zakres odpowiedzialności, w tym kompetencje i zakres odpowiedzialności w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na kierunku.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny, w oparciu o oficjalnie przyjęte procedury. Także przyjęcie na studia odbywa się w oparciu o formalnie przyjęte warunki i kryteria kwalifikacji kandydatów.

Systematycznie przeprowadzana jest ocena programu studiów obejmująca efekty uczenia się oraz wnioski z analizy ich zgodności z potrzebami otoczenia społeczno-gospodarczego, system ECTS, treści

programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się, praktyki zawodowe, wyniki nauczania i stopień osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, wyniki monitoringu losów zawodowych absolwentów

Systematyczna ocena programu studiów jest oparta o wyniki analizy miarodajnych oraz wiarygodnych danych i informacji, których zakres i źródła powstawania są trafnie dobrane.

W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnętrzni (kadra prowadząca kształcenie, studenci) oraz interesariusze zewnętrzni. Wnioski z oceny programu studiów są wykorzystywane do doskonalenia tego programu.

Jakość kształcenia na kierunku jest poddawana cyklicznej zewnętrznej ocenie, a wyniki tej oceny są wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia na tym kierunku.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

...

Zalecenia

...

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Ocena programowa Polskiej Komisji Akredytacyjnej przeprowadzona w dniach 25-26 marca 2015 r. na kierunku socjologia prowadzonym w obszarze nauk społecznych na poziomie studiów pierwszego i drugiego stopnia o profilu ogólnoakademickim realizowanych w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego zakończyła się pozytywną oceną różnych aspektów procesu kształcenia. Stwierdzono, iż kierunek socjologia spełnił w pełni 7 kryteriów na 8, zaś 1 wyróżniająco (prowadzenie badań naukowych).

Od momentu pozytywnej oceny programowej z 2015 roku Instytut Socjologii nieustająco podejmuje działania w celu doskonalenia jakości kształcenia poprzez m. in. wprowadzanie zmian w programach studiów tak, aby dopasować go do wymogów współczesnych oczekiwań wobec kierunku Praca socjalna i kierunku socjologia. W ramach tych działań m.in. uruchomiono przedmiot „Wprowadzenie do socjologii stosowanej” oraz „Hospitacje instytucji społecznych”. Ponadto dostosowano Instytut Socjologii do wymogów organizacyjnych i dydaktycznych wypracowanych na poziomie Wydziału, w tym zrównoważenia obciążeń godzinami dydaktycznymi. Jesienią 2020 roku specjalnie powołany Zespół ds. zmian programu złożony z pracowników IS rozpoczął pracę nad siatkami zajęć na I i II stopniu socjologii. Celem cotygodniowych spotkań Zespołu jest dostosowanie dydaktyki do aktualnych wymogów rynku pracy przez wprowadzenie większej liczby godzin warsztatowych umożliwiających kształtowanie umiejętności praktycznych, stworzenie możliwości bardziej zindywidualizowanej pracy zwłaszcza z wyróżniającymi się studentami oraz stworzenie warunków dla pełniejszego wykorzystania potencjału aktualnie pracujących w IS dydaktyków. Wdrożenie nowych siatek planowane jest od roku akademickiego 2021/2022.

Ponadto Instytut podejmuje działania promocyjne (odnowiona w 2018 r. strona internetowa) oraz mające służyć rozpoznaniu motywacji studentów do studiowania na kierunkach socjologia i praca socjalna, czego przykładem jest ankieta przeprowadzana na pierwszym roku studiów. Wnioski z niej pozwoliły na utworzenie specjalnej strony internetowej dla kandydatów na studia, nagrania filmu promocyjnego o kierunku socjologia oraz przygotowania ofert dla uczniów liceów (pracownicy i studenci IS w latach 2018-2019 wizytując wybrane łódzkie licea spotykali się z uczniami i rozpowszechniali wśród nich ulotki na temat obu kierunków).

W latach 2015-2016 w Instytucie zrealizowany został projekt edukacyjny „Zrównoważony rozwój, zrównoważone społeczeństwo – opracowanie i wdrożenie innowacyjnego programu kształcenia w zakresie nowoczesnych metod pomiaru, ewaluacji i prognozowania jakości życia”, finansowany ze środków norweskich oraz krajowych. Głównym jego celem było zwrócenie uwagi naukowców, studentów i opinii publicznej (krajowej, lokalnej i regionalnej) na potrzebę kształcenia w zakresie związków rozwoju gospodarczego i polityki społecznej na poziomie miasta, województwa i kraju, z zagadnieniami ochrony środowiska. Kluczowym rezultatem przedsięwzięcia było stworzenie nowego modułu specjalizacyjnego, propagującego idee zrównoważonego rozwoju w kontekście jakości życia. W ramach projektu opublikowano dwa podręczniki dostępne online.

Stawiając na rozwój naukowych i dydaktycznych kompetencji nauczycieli akademickich Instytut zapewnia studentom coraz wyższą jakość kształcenia. Osiągnięcia naukowe kadry akademickiej Instytutu przyczyniły się do utrzymania w 2017 r. przez Wydział kategorii „A” (kadra coraz częściej realizuje projekty badawcze finansowane ze środków zewnętrznych i publikuje w wysoko punktowanych czasopismach). Pracownicy Instytutu doskonalą kompetencje dydaktyczne poprzez udział w szkoleniach i konferencjach dydaktycznych (5 nauczycieli akademickich ma certyfikat tutora). Kadra zdobywa również bogate doświadczenie środowiskowe i pozaśrodowiskowe współpracując w roli ekspertów z różnymi instytucjami, organizacjami i przedsiębiorstwami (w tym: Urzędem Miasta Łodzi, muzeami, Filharmonią Łódzką, Archidiecezją Łódzką, szkołami, ośrodkami kultury, mediami itp.). Współpraca tego typu pozwala na wykorzystywanie podczas zajęć wiedzy praktycznej. Studenci angażowani są w różne przedsięwzięcia, zwłaszcza w ramach Studenckiego Koła Naukowego Social Force.

W raporcie z wizytacji PKA w 2015 r. wspomniano jedynie o krytycznych uwagach niewielkiej grupy studentów. Odnosiły się one wówczas do nieróżnorodnych metod dydaktycznych, niewielkiego wykorzystania metod e-learningowych, systemu opieki materialnej i socjalnej, niekompetencji pracowników administracyjnych czy potrzeby reaktywacji i aktywizacji kół naukowych. Generalnie jednak studenci oceniali Wydział i kierunek raczej pozytywnie.

W ciągu 5 lat metody dydaktyczne uległy znacznemu zróżnicowaniu (coraz częściej wykorzystywana jest debata oksfordzka, projekty grupowe, analizy przypadków, elementy design thinking, myślenia wizualnego itp.), natomiast metody e-learningowe w dobie COVID-19 stały się standardem (w ramach tego wykorzystanie whiteboard i szeregu aplikacji usprawniających proces edukacyjny). Od 2017 roku studenci Socjologii i studenci Pracy socjalnej uczestniczą w obowiązkowych ogólnowydziałowych zajęciach „Podstawy komunikacji społecznej”, które wyposażają ich w kompetencje miękkie. W 2020 r. na Wydziale rozpoczęto działania na rzecz wdrażania tutoringu akademickiego w ramach programu MNiSW (MEiN) Mistrzowie Dydaktyki. W odniesieniu do systemu obsługi administracyjnej poprawiła

się znacząco jakość obsługi studenta (m.in. wprowadzono system rezerwacji biletów zapobiegającego kolejkom). Pracownikom Centrum Obsługi Studenta przedstawiane są wyniki ankiet, a w przypadku, kiedy ocena punktów dotyczących obsługi studenta nie jest w pełni zadowalająca, podczas rozmowy z kierownikiem Centrum wskazuje się obszary wymagające poprawy. Ponadto pracownicy obsługi biorą udział w szkoleniach podnoszących jakość obsługi klienta, m.in. w seminariach organizowanych przez Stowarzyszenie „forum Dziekanatów”. Studenci Socjologii i Pracy socjalnej korzystali z oferty stypendiów (najczęściej socjalnego, ale również stypendium Rektora). Na potrzeby studentów ukierunkowanych było w latach 2015-2020 wiele działań ogólnowydziałowych.

Przewodniczący zespołu oceniającego

Prof. dr hab. Andrzej Niesporek

Prof. dr hab. Andrzej Niesporek